

แนวทาง

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

**แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย**

**สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 1/2566**

คำนำ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 15 ที่กำหนดหลักการโดยมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2554 กล่าวไว้ในข้อ 5 ว่าการจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากวิทยากร สื่อ หรือการปฏิบัติ โดยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การศึกษาทางไกล การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานประกอบการ การเรียนรู้จากฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการงานและอาชีพ ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนางานระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ และพัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาอาชีพของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน และสะดวกต่อการใช้งาน

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้จัดทำแนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขึ้น

สำนักงาน กศน. ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาต่อเนื่องของประเทศต่อไป

สำนักงาน กศน.

มกราคม 2566

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญรูปภาพ

คำชี้แจงในการใช้แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ก

บทที่ 1 บทนำ

1

- ความเป็นมา

1

- วัตถุประสงค์

3

- กลุ่มเป้าหมาย

3

- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3

- นิยามศัพท์

3

บทที่ 2 แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

6

- การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

6

- องค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

7

บทที่ 3 การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

18

- ระยะที่ 1 ก่อนใช้หลักสูตร

18

- ระยะที่ 2 ระหว่างใช้หลักสูตร

31

- ระยะที่ 3 หลังใช้หลักสูตร

34

บรรณานุกรม

36

ภาคผนวก

37

- แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2561)

38

- ตัวอย่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

39

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ด้านการพัฒนาอาชีพของสถานศึกษา

54

- รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

60

คณะทำงาน

65

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
- กรอบแนวคิดการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	5
- แผนผังการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	35

คำชี้แจงในการใช้แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงาน กศน.ฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. และหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. บทนำ ความเป็นมาของการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชน ของสำนักงาน กศน. สภาพปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษา วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และนิยามศัพท์ เพื่อให้ผู้ใช้งานแนวทางฉบับนี้ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย ขั้นตอนและวิธีการ การจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง องค์ประกอบและตัวอย่างของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

3. การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ก่อนใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตร และหลังใช้หลักสูตร ตัวอย่างแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาสามารถนำไปจัดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องได้ไปในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การจะพัฒนาประชากรภายในประเทศให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพในการขับเคลื่อนประเทศ นำไปสู่การพัฒนาประเทศตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ 4.3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคสามและวรรคสี่ กำหนดว่ารัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดและความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาประชากรภายในประเทศ เพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยมีหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2554 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการงานและอาชีพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนางานระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือและระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถนำความรู้ไปใช้

ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ซึ่งมีความชำนาญเฉพาะทางที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน

ตามประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อเนื่อง คือ ข้อ 4 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ข้อย่อย 4.8 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่ในระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพ เพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะและการได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนรู้และมวลประสบการณ์เทียบโอนเข้าสู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ได้

สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้แก่กลุ่มเป้าหมายผู้ที่สนใจ เพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชน ตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน พบสภาพปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษา อาทิ องค์ประกอบของหลักสูตรไม่ครบถ้วน ขาดความสอดคล้องและความเชื่อมโยง ครูและบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ พัฒนาและนำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องไปใช้ รวมทั้งขาดการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้มีความทันสมัยกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม และเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมีคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2562 ตามแนวทางประกันคุณภาพในด้านมาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาต่อเนื่องไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณภาพของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่อง คือ ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ และหรือทักษะ และหรือคุณธรรมเป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตร เมื่อจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ หรือประยุกต์ใช้บนฐานค่านิยมร่วมของสังคม จนเห็นเป็นประจักษ์หรือตัวอย่างที่ดี 2) คุณภาพการจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง คือ หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องต้องมีคุณภาพ วิทยากรมีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ตรงตามหลักสูตร มีสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และ 3) คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา คือ ต้องเน้นการมีส่วนร่วม มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ มีการกำกับ นิเทศติดตาม ประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด มีการส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และมีการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา

สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำแนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษานำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้มีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้หรือลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้มีคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ในสังกัดสำนักงาน กศน.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษามีหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการ ความจำเป็นของพื้นที่
2. สถานศึกษามีหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน สังคม

นิยามศัพท์

การจัดทำหลักสูตร หมายถึง การเขียนหรือเรียบเรียงรายละเอียดของหลักสูตร โดยดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอนตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร โดยทำการร่างแผนงานการจัดทำหลักสูตร โดยกำหนดเป้าหมายว่าหลักสูตรที่จะจัดทำนั้นทำเพื่อใคร จะพัฒนาบุคลากรเหล่านั้นไปในทิศทางใด ใช้ระยะเวลา การดำเนินการตามหลักสูตรเท่าไร จะมีกระบวนการในการพัฒนาบุคคลเหล่านั้นอย่างไร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐาน เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล บริบทและสภาพสังคม ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

การศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น การจัดการศึกษาสายอาชีพ กลุ่มสนใจ ที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต (อ้างอิง : ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2554)

การจัดการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาอาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพของตนเองได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล และเป็นการจัดการเรียนรู้จากวิทยากรหรือผู้ที่ประกอบอาชีพ โดยการฝึกปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และมีทักษะในอาชีพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วย ทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน การคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร และความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีคุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความคิดเชิงบวก ความมุ่งมั่นในการทำงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การรักษาสิ่งแวดล้อมและการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นต้น

การจัดการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาทักษะชีวิต หมายถึง การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนทุกช่วงวัย ให้มีความรู้ เจตคติและทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในอนาคต โดยเน้นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต 10 ประการ

การจัดการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน หมายถึง การจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบ เป็นการจัดกระบวนการให้บุคคลรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งกระบวนการสร้างจิตสาธารณะ ในการพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน ด้านวัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อม พลังงาน ประชาธิปไตย วิสาหกิจชุมชน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักปรัชญาคิดเป็น

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็น และนโยบายรัฐบาล โดยมีเป้าหมายให้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักปรัชญาคิดเป็น

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสถานศึกษาในกำกับ

สถานศึกษาในกำกับ หมายถึง สถานศึกษาภาคีเครือข่ายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารหน่วยงานในสังกัด สำนักงาน กศน.

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครฯ ครู กศน. ที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษาให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง

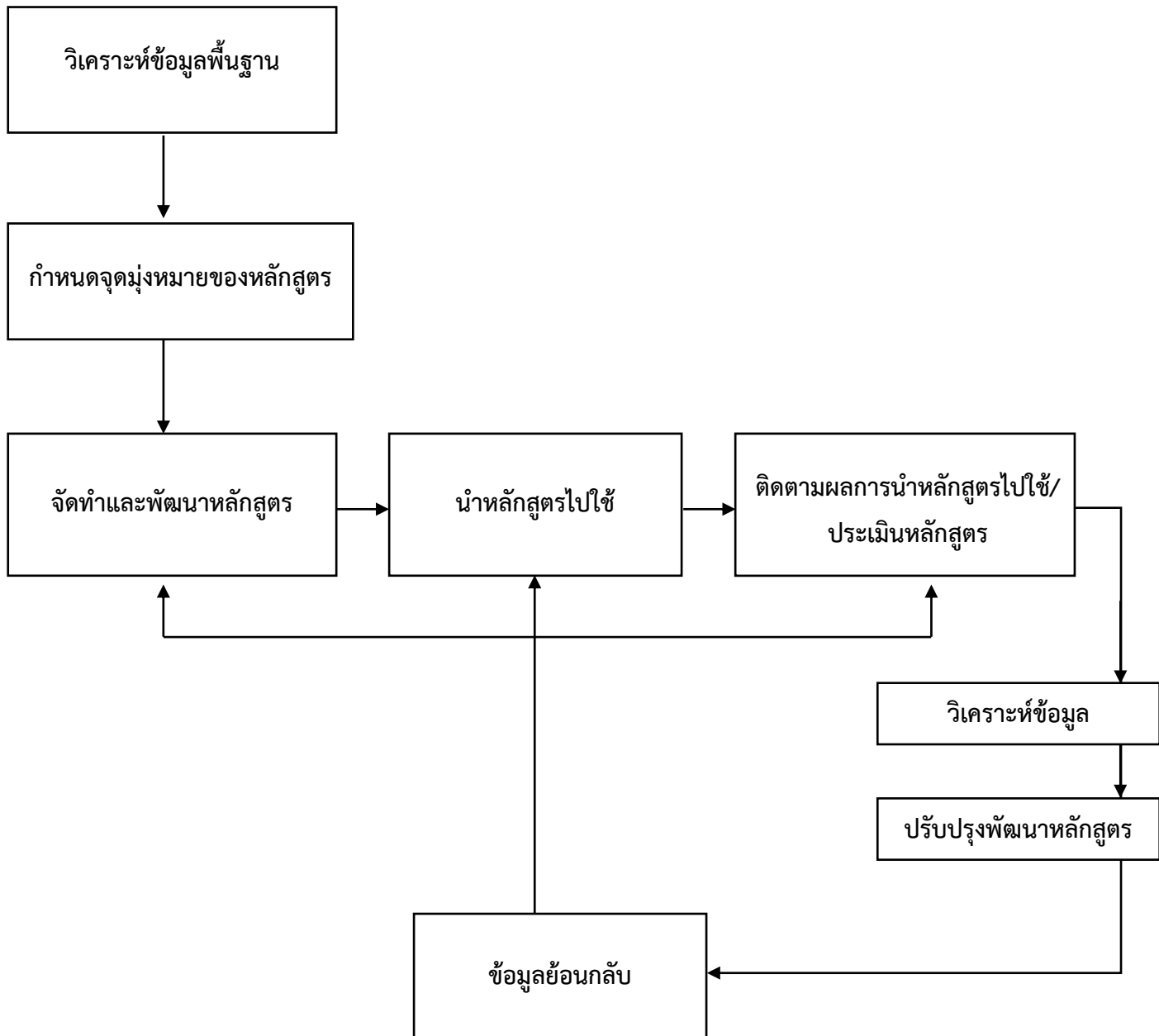
บุคลากรที่เกี่ยวข้อง หมายถึง วิทยากร ผู้สอน ภูมิปัญญา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

วิทยากร หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่ายให้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ได้สมัครเข้ารับการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

บริบทของชุมชน หมายถึง สภาพการณ์หรือสภาวะแวดล้อม ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกชุมชน ได้แก่ สภาพแวดล้อม ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีรวมถึงลักษณะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

บทที่ 2

แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น กลุ่มสนใจ ชั้นเรียน ที่จัดตามความต้องการจำเป็น ของกลุ่มเป้าหมาย และนโยบาย จุดเน้นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านพัฒนาทักษะชีวิตและด้านพัฒนาสังคมและชุมชน มีขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการ และความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตร เป็นการศึกษาสภาพการณ์และข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ทดียบภูมิ และนโยบายจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชนมาใช้กำหนดกรอบการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร

2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลจากการสำรวจ การวิเคราะห์ความต้องการ นโยบายด้านการศึกษา และความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตร มากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร เกี่ยวกับพัฒนาการงานและอาชีพ เพื่อพัฒนางานระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. จัดทำและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ยกร่างหลักสูตร โดยการนำกรอบและจุดมุ่งหมายการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่ได้มาจากการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน มาคัดเลือกและกำหนดตามองค์ประกอบของหลักสูตร ในขั้นตอนนี้ควรดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ วิทยากร และผู้มีความรู้เฉพาะด้านตามเนื้อหาหลักสูตรนั้น ๆ หรือกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพนั้น ๆ

3.2 พิจารณาร่างหลักสูตร ที่ได้มีการคัดเลือกและกำหนดตามองค์ประกอบของหลักสูตร และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนางานระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.3 การนำหลักสูตรไปใช้ เมื่อได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแล้วให้สถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

(1) หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง และหลักสูตรที่สถานศึกษานำมาจากคลังหลักสูตรของสำนักงาน กศน. หรือสถานศึกษาอื่นในสังกัด สำนักงาน กศน. ก่อนนำไปใช้ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

(2) หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาจากหน่วยงานอื่นนอกสังกัดสำนักงาน กศน. ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของหลักสูตร แล้วจึงนำหลักสูตรดังกล่าวมาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความพร้อม รวมถึงสภาพความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย ก่อนนำไปใช้ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3.4 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงาน กศน. กำหนด

4. ติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาควรมีการติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

องค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ควรมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร
2. ความเป็นมา
3. จุดมุ่งหมาย
4. เป้าหมาย
5. ระยะเวลา (จำนวนชั่วโมง)
6. โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
รวมจำนวนชั่วโมง						

7. สื่อการเรียนรู้

8. การวัดและประเมินผล

9. เกณฑ์การจบหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ชื่อหลักสูตร สถานศึกษาควรตั้งชื่อที่สื่อถึงความเป็นวิชาการเกี่ยวข้องกับสาระที่พัฒนา สั้น กระชับ ชัดเจนได้ใจความ สื่อถึงความหมายและวัตถุประสงค์

ตัวอย่าง

ชื่อหลักสูตร

ด้านทักษะอาชีพ : หลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

ด้านพัฒนาทักษะชีวิต : หลักสูตรการพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ

ด้านพัฒนาสังคมและชุมชน : หลักสูตรการบริหารจัดการขยะในชุมชน

2. ความเป็นมาของหลักสูตร

ความเป็นมาของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่ต้องเขียนแสดงให้เห็นถึงที่มาและความสำคัญ ความจำเป็น หรือเหตุผลของการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ โดยมุ่งตอบคำถามว่า “ทำไมหรือเพราะเหตุใด จึงต้องจัดทำหลักสูตรนี้” ทั้งนี้ ที่มาและความสำคัญ ความจำเป็น หรือเหตุผลที่จะเขียนขึ้นนั้น ควรเขียนให้สอดคล้องกับข้อมูลความต้องการ ความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลบริบทของชุมชนท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่หรือเป็นพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลความต้องการและหรือความจำเป็นที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการเขียนความเป็นมาของหลักสูตร อาจได้มาจากแหล่งข้อมูลอย่างน้อย 1 แหล่ง หรือมากกว่า 1 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เช่น ข้อมูลความต้องการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดเวทีประชาคม ข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการใช้แบบสำรวจความต้องการเรียนรู้ ข้อมูลความต้องการที่ได้จากผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชนหรือผู้นำชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น 2) ข้อมูลความต้องการที่ได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลความต้องการของประชาชนที่ปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลความต้องการที่ได้จากการวิจัยของหน่วยงาน ข้อมูลความจำเป็นที่มาจากกำหนดนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ทั้งนี้ การเขียนความเป็นมาของหลักสูตร อาจมีการนำเสนอเนื้อหาโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ควรเขียนแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์โดยทั่วไป เช่น สถานการณ์ทางสังคม โอกาสในการจัดการศึกษา และนโยบายด้านการศึกษา เป็นต้น ที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคม และชุมชน ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเขียนไว้ในภาพกว้าง ๆ และเขียนแสดงให้ถึงสภาพบริบทของชุมชน ข้อมูลความต้องการในการเรียนรู้ และหรือความจำเป็นในระดับพื้นที่ ที่จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นในการพัฒนาหรือจัดการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือความจำเป็น

ส่วนที่ 2 ควรเขียนแสดงให้เห็นถึงแนวความคิด ความเชื่อของหลักสูตรที่ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมาย หรือเจตจำนงของหลักสูตรที่จัดทำหรือพัฒนาขึ้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเขียนไว้แบบกว้าง ๆ ในเชิงปรัชญา จิตวิทยา หรือทฤษฎีการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้เรียนเมื่อสถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งอาจเขียนได้ทั้งในลักษณะที่เป็นความเรียง หรือเขียนเป็นข้อ ๆ เช่น

หลักการของหลักสูตรการปลูกพืชสมุนไพรพื้นบ้านฟ้าทะลายโจร กำหนดไว้ว่า 1) เป็นหลักสูตรที่เน้นการปลูกสมุนไพรพื้นบ้าน ฟ้าทะลายโจร การดูแล การป้องกันโรคและศัตรูพืชด้วยวิธีการเกษตรธรรมชาติ รวมทั้งการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร และ 2) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เข้ามารวมกลุ่มกันเพื่อทำการตลาดสมุนไพรพื้นบ้าน ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น

ส่วนที่ 3 เป็นการเขียนในเชิงสรุปความสำคัญ และความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) จนนำไปสู่การกำหนดหลักสูตรที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามความคาดหวังที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ จากข้อมูลความต้องการ และหรือความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และหรือนโยบายด้านการจัดการศึกษาที่นำมาเขียนไว้ใน “ความเป็นมาของหลักสูตร” นั้น จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อนได้ว่า หลักสูตรที่จัดทำและพัฒนาขึ้นนั้น เป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านใด ได้แก่ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านพัฒนาทักษะชีวิต ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น

- กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องการแปรรูปสมุนไพรเพื่อการจำหน่าย จากความต้องการดังกล่าวจึงจัดทำเป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาอาชีพ

- กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อนำความรู้ไปใช้สืบค้นข้อมูล ค้นคว้าหาความรู้ จากความต้องการดังกล่าวจึงจัดทำเป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาทักษะชีวิต

- กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการขยะในชุมชน จากความต้องการดังกล่าวจึงจัดทำเป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

ตัวอย่าง

ความเป็นมาของหลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย “Quick Win” 7 วาระเร่งด่วน ได้แก่ ความปลอดภัยของผู้เรียน หลักสูตรฐานสมรรถนะ บิ๊กดาต้า (Big Data) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศอาชีวศึกษา การพัฒนาทักษะทางอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ สำนักงาน กศน. จึงได้มีการนำนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2 วาระ สำคัญ คือ การพัฒนาทักษะทางอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิตมาดำเนินการขับเคลื่อน โดยการจัดทำโครงการจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอาชีพ Re - Skill และ Up - Skill จำนวนหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ คือ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทาง เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและต่อยอดประกอบอาชีพของตนเอง รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน อันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุมชน ต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลความต้องการในการเรียนรู้ โดยภาพรวมจากในพื้นที่ 77 จังหวัด พบว่าด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ประกอบกับการประสบปัญหาจากสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ประชาชนโดยเฉพาะคนยุคใหม่จึงมีความสนใจในอาชีพการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber) ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการ และเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพ จึงมีการจัดทำหลักสูตร เส้นทางการเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)” ขึ้น สำหรับนำไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจตามความเหมาะสม หลักสูตรเส้นทางการเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)” กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)”
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พัฒนาตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ เพื่อการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ

3. จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ต้องเขียนแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ เจตนารมณ์ หรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนเมื่อนำหลักสูตรการศึกษาต่อเรื่องนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งตอบคำถามว่า “เมื่อนำหลักสูตรการศึกษาต่อเรื่องนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอย่างไร เมื่อจบหลักสูตร” ซึ่งจุดมุ่งหมายส่วนใหญ่จะเขียนไว้ในลักษณะเชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนครอบคลุมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (K - Knowledge) ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P - Practice) และด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A-Attitude)

ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ควรกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ปรากฏอยู่ในโครงสร้างหลักสูตรด้วย และเขียนไว้ในลักษณะของผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนเมื่อกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตร เช่น จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการปลูกพืชสมุนไพรพื้นบ้านฟ้าทะลายโจร กำหนดไว้ว่า

- 1) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไป วิธีการปลูก การบำรุง การดูแล การป้องกันศัตรูพืชและโรคต่าง ๆ และการแปรรูปพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร (K - Knowledge)
- 2) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการปลูกและการแปรรูปพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร (P - Practice)
- 3) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการปลูก การแปรรูปพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร (A-Attitude) เป็นต้น

ทั้งนี้ การกำหนดจุดมุ่งหมาย ควรกำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้านในทุกหลักสูตร แต่ให้พิจารณาถึงปริมาณ และความเข้มข้นของเนื้อหาสาระตามโครงสร้างหลักสูตร ว่าสามารถส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้หรือไม่ ซึ่งบางหลักสูตรอาจกำหนดจุดมุ่งหมายไว้เพียง 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (K - Knowledge) และด้านทักษะและการปฏิบัติ (P - Practice) จึงต้องดำเนินการวัดและประเมินผลทั้ง 2 ด้าน

อย่างไรก็ตาม จากการกำหนดจุดมุ่งหมาย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนั้น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงมีความสำคัญ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 มีความสำคัญต่อวิทยากรที่จะต้องจัดเตรียมเนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ประการที่ 2 มีความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากจุดมุ่งหมายจะเป็นทิศทางที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างความเข้าใจ และการเตรียมตัวของผู้เรียนก่อนเข้ามาเรียนรู้ และประการที่ 3 มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาใช้เป็นโจทย์ในการบริหารหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น จุดมุ่งหมายจึงควรเขียนไว้อย่างเฉพาะเจาะจง และมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ควรใช้ภาษาที่ชัดเจน และเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ตัวอย่าง

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดทำวิดีโอหรือวิดีโอทัศน์ สำหรับนำไปใช้ในการอัปโหลดบนยูทูบ (YouTube)
3. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber) ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ

4. เป้าหมาย

เป้าหมาย เป็นส่วนที่ต้องเขียนแสดงให้เห็นถึงบุคคลที่มีความเหมาะสมในการเข้ามาเป็นผู้เรียนของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การกำหนดกลุ่มเป้าหมายจึงควรกำหนดให้สอดคล้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลความต้องการที่นำมาใช้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร หรืออาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นไปตามนโยบายด้านการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น เป้าหมายที่จะเข้ามาเป็นผู้เรียนหลักสูตรการปลูกพืชสมุนไพรพื้นบ้านฟ้าทะลายโจร คือ ประชาชนโดยทั่วไปในพื้นที่ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาและต่อยอดอาชีพด้านการปลูกพืชสมุนไพรพื้นบ้าน ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น

นอกจากนี้ การกำหนดเป้าหมายยังควรคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย เนื่องจากในบางหลักสูตร เป้าหมายอาจต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานหรือมีคุณสมบัติเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่จะจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักสูตรนั้น ๆ มาก่อน ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน

ตัวอย่าง

เป้าหมายของหลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการพัฒนาและต่อยอดอาชีพ จำนวน 15 คน

5. ระยะเวลา

การกำหนดระยะเวลาเรียนเป็นจำนวนชั่วโมง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ (Knowledge) และด้านทักษะ (Skill) ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน รวมถึงการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่าง

ระยะเวลาหลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 42 ชั่วโมง

6. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร หมายถึง การกำหนดรูปแบบของการจัดเนื้อหาสาระ จำนวนความมากน้อยของสาระ รวมถึงเวลาเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยแสดงรายละเอียดส่วนเนื้อหาที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้จัดทำและพัฒนาหลักสูตรจึงต้องเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา มีความสมดุลของเนื้อหาสาระทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย รวมถึงความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกของเนื้อหาสาระ

โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก หรือจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว เนื้อหาสาระต้องมีความถูกต้อง ทันสมัย น่าเชื่อถือ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้

นอกจากนี้ การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะต้องทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย และการกำหนดระยะเวลาเรียนต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระนั้น ๆ และมีความสมดุลระหว่างความรู้กับทักษะ หรือระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติด้วย

ตัวอย่าง

โครงสร้างหลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	สามารถอธิบายความหมายของการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	ความหมายของการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	- บรรยาย - ศึกษาด้วยตนเอง	30 นาที	-
2.	เป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	สามารถอธิบายเป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	เป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	- บรรยาย - คลิปวิดีโอ	30 นาที	-
3.	การวางแผนเพื่อจัดทำเนื้อหาคลิปวิดีโอ	สามารถวางแผนเพื่อจัดทำเนื้อหาคลิปวิดีโอ	1. หลักการเลือกเนื้อหา (Content) ที่จะจัดทำคลิปวิดีโอ 2. แนวคิด (Idea) การทำยูทูบ ปี 2021	- บรรยาย - ฝึกปฏิบัติ - อภิปรายแลกเปลี่ยน	1 ชั่วโมง	-
.....						
รวมจำนวนชั่วโมง					17 ชั่วโมง	25 ชั่วโมง

7. สื่อการเรียนรู้

การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และการวัดและประเมินผล สถานศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู และวิทยากร สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ตัวอย่าง

สื่อการเรียนรู้ หลักสูตรเส้นทางการเป็นยูทูบเบอร์

1. บุคคล โดยผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. สื่อเทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ คลิปวิดีโอทั้งในระบบออฟไลน์ และออนไลน์ เป็นต้น
5. สื่อ ในลักษณะที่เป็นอุปกรณ์จริง ของจริง (ถ้ามี ตามสภาพความพร้อม) เช่น โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน ไมโครโฟน กล้องถ่ายวิดีโอ คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก เป็นต้น

8. การวัดและประเมินผล

เป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของหลักสูตร เพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ จะต้องแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ครอบครัว หรือชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และสามารถช่วยให้วิทยาการปรับปรุง พัฒนาการเรียนรู้ได้อีกด้วย ดังนั้น การกำหนดการวัดและประเมินผลต้องทำอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมั่น เป็นกลางและมีความยุติธรรม ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมกับการประเมิน ที่สามารถวัดพฤติกรรมในสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง พร้อมมีเกณฑ์การวัดและประเมินผล (Rubrics) ที่เป็นกลางและมีความยุติธรรม ซึ่งมีแนวทางการวัดและประเมินผล 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดและประเมินผลทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน มีแนวทางการวัดและประเมินผลด้านความรู้ภาคทฤษฎีและจากการปฏิบัติระหว่างเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้า ซึ่งมีแนวทางการประเมิน ดังนี้

1.1 ประเมินความรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อแสดงไว้เป็นหลักฐาน เช่น ทดสอบก่อน - หลังเรียน โดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน มีลักษณะเป็นแบบปรนัย การซักถาม หรือการสังเกตการตอบคำถาม โดยใช้เครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนในส่วนของคำตอบคำถาม

1.2 ประเมินผลงานหรือชิ้นงาน เป็นการประเมินผลการฝึกปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย หรือ ทักษะการปฏิบัติตามภาระงานในใบงาน หรือชิ้นงาน ด้วยวิธีการสังเกตภาระงาน หรือ ชิ้นงาน ที่ผู้เรียนปฏิบัติ

ได้จริงว่าถูกต้องตามขั้นตอน คล่องแคล่ว รวดเร็ว ไม่มีข้อผิดพลาด หรือหากมีปัญหาสามารถแก้ไขได้ แล้วบันทึกการประเมินผลงาน หรือชิ้นงานลงในแบบสังเกตพฤติกรรมหรือแบบประเมินชิ้นงานการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ประเมินผลพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1.4 ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตร

2. ด้านการวัดเจตคติที่มีต่อหลักสูตร หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อหลักสูตรหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ ทั้งเจตคติเชิงบวก และเจตคติเชิงลบ ทำให้เกิดพฤติกรรมทางบวกและทางลบ เพื่อประเมินเจตคติที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียน ด้วยวิธีการตอบแบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อหลักสูตร

3. ด้านผลสำเร็จของผู้เรียนหลังจบหลักสูตร หมายถึง การวัดและประเมินผลการนำความรู้ไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ครอบครัว หรือชุมชน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง

การวัดและประเมินผลหลักสูตรเส้นทางการเป็นยุทูปเบอร์

1. การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด
2. การประเมินจากการฝึกปฏิบัติ ชิ้นงาน หรือผลงาน ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้
3. การประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อหลักสูตร
4. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

9. เกณฑ์การจบหลักสูตร

เป็นการระบุว่า ผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

9.1 มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ..... ตามเกณฑ์ที่กำหนด

- ภาคทฤษฎี ร้อยละ

- ภาคปฏิบัติ ร้อยละ

ตัวอย่าง

เกณฑ์การจบ หลักสูตรหลักสูตรเส้นทางการเป็นยุทูปเบอร์

1. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้
 - 2.1 ภาคทฤษฎี ร้อยละ 20
 - 2.2 ภาคปฏิบัติ ร้อยละ 80

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร

จำนวน ชั่วโมง

ด้าน.....*

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ.....

สำนักงาน กศน.กทม./จังหวัด

* หมายถึง เลือกประเภทหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องเพียงหนึ่งด้าน ประกอบด้วย

ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านพัฒนาทักษะชีวิต และด้านพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น หลักสูตรการเป็นพลเมืองดี
ในวิถีประชาธิปไตย เลือกด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

เค้าโครงองค์ประกอบของหลักสูตร

1. ชื่อหลักสูตร
2. ความเป็นมา
3. จุดมุ่งหมาย
4. เป้าหมาย
5. ระยะเวลา จำนวนชั่วโมง
6. โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
รวมจำนวนชั่วโมง						

7. สื่อการเรียนรู้
8. การวัดและประเมินผล
9. เกณฑ์การจบหลักสูตร

.....

บทที่ 3

การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายฝ่ายที่ต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ จนสามารถนำไปวางแผนหรือเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การนำเสนอการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องครั้งนี้ จะขอนำเสนอตามระยะการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตร และหลังใช้หลักสูตร ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนใช้หลักสูตร

ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา
2. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษาต้องพิจารณาคัดเลือก สรรหาบุคคล ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดดังนี้

2.1 กรรมการด้านเนื้อหา เป็นครู นักวิชาการ วิทยากร หรือภูมิปัญญา ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในหลักสูตรที่สถานศึกษาต้องการจัดทำ

2.2 กรรมการด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นบุคคลที่สามารถออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต หรือประกอบอาชีพ หรือพัฒนาสังคมชุมชนได้

2.3 กรรมการด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เป็นบุคคลที่มีความรู้ สามารถจัดทำ พัฒนา หรือเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา อาจจะเป็นสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี หรือสื่ออื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียน ซึ่งช่วยทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.4 กรรมการด้านการวัดและประเมินผล เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยเป็นผู้ที่สามารถเลือกวิธีการและหรือเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และเนื้อหา

ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาพิจารณาผู้ทำหน้าที่ประธาน กรรมการและเลขานุการ ของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

บันทึกข้อความ

รับภายใน

เลขที่.....

วันที่.....

เวลา.....

ส่วนราชการ งาน..... กลุ่ม..... โทร.

ที่/25.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ปิงปวงประมาณ

เรียน

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมีคุณภาพเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานจัด
ตรวจสอบ การศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน.

งาน..... กลุ่ม..... จึงได้พิจารณาบุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประจำปีงบประมาณ 25..... สำหรับ
...../...../..... พิจารณาก่อนและหรือจัดทำหลักสูตรก่อนนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาเห็นชอบให้นำ
หลักสูตรใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตาม
มาตรฐานการจัดการศึกษา และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน ความจำเป็น หรือสอดคล้องกับ
นโยบายของสำนักงาน กศน. หรือ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
ของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 25..... เรียบร้อยแล้ว ดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

1. ทราบ
2. ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
3. พิจารณามอบงานธุรการ ฝ่ายอำนวยการแจ้งบุคคลตามคำสั่งให้รับทราบและถือปฏิบัติ

(.....ชื่อหัวหน้าผู้เสนอ.....)

.....(ตำแหน่ง).....

คำสั่ง (ชื่อสถานศึกษา)

ที่/25.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประจำปีงบประมาณ 25.....

.....

เพื่อให้การจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษา ความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน

อาศัยอำนาจปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 489/2551 ลงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2551 เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ และผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต ปฏิบัติราชการแทน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง ประจำปีงบประมาณ 25..... ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ

1.1 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
1.2 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการ
1.3 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการและเลขานุการ

2. คณะกรรมการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

2.1 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
2.2 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการด้านหลักสูตร
2.3 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการด้านสื่อการเรียนรู้
2.4 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการด้านเนื้อหา
2.5 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการด้านวัดและประเมินผล
2.6 ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	กรรมการและเลขานุการ

บทบาทหน้าที่ ดำเนินการพิจารณากลั่นกรองหรือยกร่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และตามความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ หรือ เป็นไปตามความต้องการของประชาชน หรือเป็นไปตามจุดเน้นและแนวทางดำเนินงานของสำนักงาน กศน. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตร ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนา หลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

(.....ชื่อผู้บริหาร.....)

.....(ตำแหน่ง).....

3. การยกร่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

การยกร่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เป็นบทบาทหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีวิทยากรหรือผู้รู้เนื้อหาเป็นผู้ให้ข้อมูล และดำเนินการตามขั้นตอนส่วนที่ 2 การจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

4. การขอความคิดเห็นจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม ความทันสมัย และความเป็นไปได้ของหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กลุ่มเป้าหมาย บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง และความเหมาะสมของหลักสูตร ในการนำมาใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ชื่อหลักสูตร จำนวนชั่วโมง
- 2) ความเป็นมา
- 3) จุดมุ่งหมาย
- 4) กลุ่มเป้าหมาย
- 5) โครงสร้างหลักสูตร (เรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน ชั่วโมงทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ)
- 6) สื่อการเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล และเกณฑ์การจบหลักสูตร

ซึ่งสถานศึกษา ควรพิจารณาเลือกวิธีการในการขอความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องจาก คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่เหมาะสม เช่น ประชุม สัมภาษณ์รายบุคคล แบบสอบถาม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง เมื่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ความคิดเห็นต่อหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษา พิจารณาปรับปรุง แก้ไข (ถ้ามี)

5. การขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

เมื่อสถานศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำเสนอหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องดังกล่าวนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยพิจารณาความเหมาะสม ความทันสมัยของหลักสูตร

ตัวอย่าง

การขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

บันทึกข้อความ

รับภายใน

เลขที่.....

วันที่.....

เวลา.....

ส่วนราชการ งาน..... กลุ่ม..... โทร.

ที่/25.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

เรียน ผู้อำนวยการ.....

ด้วย งาน..... กลุ่ม..... ได้ปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร

ตรวจสอบ การศึกษาต่อเนื่อง จำนวน..... หลักสูตร คือ 1) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง

2) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง และ ...) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง

ตามที่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน คน คือ 1)

.../.../...

2) 3)และ 4) เรียบร้อยแล้ว ดังแนบ

เห็นสมควรเสนอหลักสูตรดังกล่าว จำนวน หลักสูตร ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร และดำเนินการขออนุมัติ สำหรับให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทาง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษา ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

1. ทราบ

2. ลงนามหนังสือถึงประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

(.....ชื่อหัวหน้ากลุ่มผู้เสนอ.....)

.....(ตำแหน่ง).....

ที่ ศธ/.....

..... ชื่อ และที่อยู่ สถานศึกษา.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขอความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

เรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน ฉบับ

2. หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน ฉบับ

ด้วย สถานศึกษา (กศน.อำเภอ/เขต) ได้จัดทำหลักสูตร จำนวน..... หลักสูตร คือ

1) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง 2) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง และ

3) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องเรียบร้อยแล้ว

เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพ เหมาะสมสำหรับจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการสถานศึกษาของกศน.อำเภอ/เขต..... พิจารณาคุณภาพ และความเหมาะสมของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นลงในแบบพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่ม

โทรศัพท์

โทรสาร

แบบพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของ.....(สถานศึกษา).....

สถานศึกษา (กศน.อำเภอ/เขต)..... ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน หลักสูตร
เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้แก่ประชาชนผู้สนใจ คือ

1. หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
2. หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
3. หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง

คณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาหลักสูตรดังกล่าวแล้ว มีความคิดเห็น ดังนี้

☐ เห็นชอบให้สถานศึกษานำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ได้ จำนวน หลักสูตร คือ

- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง

☐ ไม่เห็นชอบให้สถานศึกษานำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ได้ จำนวน หลักสูตร คือ

- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง

เพราะ.....

ควรปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

.....
.....
.....

ณ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

ลงชื่อประธานกรรมการสถานศึกษา

(.....)

ลงชื่อกรรมการสถานศึกษา

(.....)

ลงชื่อกรรมการสถานศึกษา

(.....)

ผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาลักษณะดังกล่าวนั้นแล้ว มีความคิดเห็น ดังนี้

☐ อนุมัติ

- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง

☐ ไม่อนุมัติ

- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง
- ☐ หลักสูตร จำนวน ชั่วโมง

เพราะ

ควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

.....

.....

ณ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

6. การขออนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยผ่านความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง และสถานศึกษาดำเนินการเสนอหลักสูตรดังกล่าวต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว จะต้องขออนุมัติใช้หลักสูตรจากผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

ตัวอย่าง

บันทึกข้อความขออนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

บันทึกข้อความ

รับภายใน

เลขที่.....

วันที่.....

เวลา.....

ส่วนราชการ งาน..... กลุ่ม..... โทร.

ที่/25.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

เรียน ผู้อำนวยการ.....

ตรวจเสนอ

ตามที่งาน..... กลุ่ม..... ได้ดำเนินการเสนอหลักสูตร

การศึกษาต่อเนื่องเพื่อขอความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จากคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน

..... หลักสูตร คือ 1) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง 2) หลักสูตร.....

...../...../.....

จำนวน ชั่วโมง และ 3) หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง เพื่อใช้เป็นแนวทางจัด

กระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษาเรียบร้อยแล้ว ดังแนบ

เห็นสมควรอนุมัติหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางจัดกระบวนการเรียนรู้
ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หากเห็นชอบโปรด

1. อนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน หลักสูตร ดังแนบ

2. มอบงานธุรการ กลุ่มอำนวยการ สำเนาหลักสูตรดังกล่าว ให้ผู้รับผิดชอบการจัด
การศึกษาต่อเนื่องของ กศน.ตำบลนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

(.....ชื่อหัวหน้าผู้เสนอ.....)

.....(ตำแหน่ง).....

7. การวางแผนทบทวน ตรวจสอบ หรือประเมินคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

เมื่อสถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาต้องนำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมาทบทวน ตรวจสอบหรือประเมินคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และหรือผลการใช้หลักสูตร หลังใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นผู้ให้ข้อมูล เช่น ผู้จัดการศึกษาต่อเนื่อง วิทยากร ผู้เรียน หรือ ผู้ใช้ผู้จบหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาสามารถเลือกใช้การทบทวน ตรวจสอบ หรือประเมินหลักสูตรได้ตามความพร้อมของสถานศึกษา ซึ่งการทบทวน หรือ ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร อาจใช้การสัมภาษณ์ การสอบถาม การประชุม หรือการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น วิทยากร ผู้เรียน ผู้จัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น หากสถานศึกษาใดมีความพร้อมที่ต้องการประเมินหลักสูตร อาจออกแบบการประเมินหลักสูตรโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดและวิธีการประเมินโครงการ เช่น การประเมินหลักสูตร ประเมินปัจจัยของหลักสูตร ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมีกระบวนการประเมินที่เริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน วางแผนการประเมิน สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร

ตัวอย่างกรอบการประเมินหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ การประเมิน	สิ่งที่ประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือการ ประเมิน	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
1.ประเมินผล หลักสูตร	- ความสอดคล้อง ขององค์ประกอบ หลักสูตร - ความถูกต้องของ หลักสูตร - ความเป็นไปได้ ของหลักสูตร - ความเหมาะสม ของหลักสูตร - ความทันสมัยของ หลักสูตร ฯลฯ	- ผู้จัดการ ศึกษาต่อเนื่อง - วิทยากร - ผู้เรียน	- แบบสอบถาม มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	- ค่าเฉลี่ย มากกว่า 3.50 ขึ้นไป
2. ประเมิน ปัจจัยของ หลักสูตร	- ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้จัดการศึกษา ต่อเนื่อง	- ผู้จัดการ ศึกษาต่อเนื่อง - วิทยากร - ผู้เรียน	- แบบสอบถาม มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	- ค่าเฉลี่ย มากกว่า 3.50 ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ การประเมิน	สิ่งที่ประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือการ ประเมิน	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
	- ความชำนาญและทักษะความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร - ความสนใจ ตั้งใจของผู้เรียน - ฯลฯ				
3. ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร	- ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตร - การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตร - การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม - การใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม - ฯลฯ	- วิทยากร - ผู้เรียน - ผู้นิเทศ	- แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ - รายงานผลการนิเทศ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - วิเคราะห์เนื้อหา	- ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป
4. ประเมินผลการใช้หลักสูตร	- จำนวนผู้จบหลักสูตร - จำนวนผู้จบหลักสูตรที่นำความรู้ไปใช้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง - ฯลฯ	- เจ้าหน้าที่การศึกษาต่อเนื่องหรืองานทะเบียน - ผู้จบหลักสูตร - ผู้นิเทศ	- แบบติดตาม - รายงานผลการนิเทศ	- ค่าความถี่ - ร้อยละ - วิเคราะห์เนื้อหา	- ร้อยละ 80 ของผู้เรียนที่จบหลักสูตร - ผู้จบหลักสูตรมีจำนวนเท่ากับหรือมากกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระยะที่ 2 ระหว่างใช้หลักสูตร

เมื่อสถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรแล้วเสนอขอความเห็นชอบหลักสูตรจากคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติให้ใช้หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องแล้ว สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การนำหลักสูตรไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 วิทยากร วางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำหลักสูตรมาจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.2 วิทยากร จัดเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ต้องใช้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ ถ้าเป็นแหล่งการเรียนรู้ ผู้จัดการศึกษาต่อเนื่องหรือวิทยากร จะต้องสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนว่ามีที่ใดบ้าง เพื่อนำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

1.3 วิทยากร จัดเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพิจารณาวิธีการหรือเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตร โดยต้องจัดทำหรือจัดหาให้สอดคล้องกับหลักสูตร เช่น การสังเกตก็ต้องจัดทำหรือจัดหาแบบบันทึกการสังเกต หรือการทดสอบก็ต้องทำหรือจัดหาแบบทดสอบ หรือการประเมินชิ้นงาน/ผลงาน ก็ต้องจัดทำหรือจัดหาเกณฑ์การให้คะแนนชิ้นงาน/ผลงาน

1.4 วิทยากร จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้และวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้

2. การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร อาจเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 นิเทศ ติดตาม ระหว่างการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศติดตาม เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหากับวิทยากร

2.2 นิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อติดตามความสำเร็จของการใช้หลักสูตร และผลการใช้หลักสูตร

3. หลังจากจัดกระบวนการเรียนรู้และดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว วิทยากรหรือผู้จัดการศึกษาต่อเนื่อง สามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลหลังใช้หลักสูตรจากผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร

ตัวอย่าง

แบบนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง เครื่องมือการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง

คำชี้แจง ให้ผู้นิเทศ สังเกตการจัดกระบวนการเรียนรู้ของวิทยากร แล้วสรุป พร้อมทั้งระบุข้อนิเทศ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ

หลักสูตร.....จำนวน ชั่วโมง
☐ กลุ่มสนใจ ☐ ชั้นเรียนวิชาชีพ ☐ ฝึกอบรมประชาชน ☐ เรียนรู้รายบุคคล
 สถานที่จัดการเรียนรู้
 ชื่อวิทยากร
 ระยะเวลาที่จัด วันที่ ถึงวันที่
 ระยะเวลาที่นิเทศ วันที่.....เวลาน. ถึงน.

ประเด็นการนิเทศ	สภาพที่พบ	ข้อนิเทศ
1. ขณะนิเทศมีผู้เรียนจำนวนกี่คน		
2. วิทยากรได้ศึกษาหลักสูตรที่จัดกระบวนการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร		
3. วิทยากรมีแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร		
4. วิทยากรจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่		
5. วิทยากรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร		
5.1 บรรยากาศทางกาย เช่น แสงสว่าง เสียง ความสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ สิ่งอำนวยความสะดวก การถ่ายเทของอากาศ เป็นต้น		

ประเด็นการนิเทศ	สภาพที่พบ	ข้อนิเทศ
5.2 บรรยากาศทางจิตวิทยา เช่น บุคลิกภาพของวิทยากร การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้เรียน เป็นต้น		
6. วิทยากรใช้สื่อการเรียนรู้ที่ เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร		
7. วิทยากรจัดเตรียมวัสดุฝึก ปฏิบัติเพียงพอเหมาะสมกับ ผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร		
8. ผู้เรียนทุกคน มีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ มีความตั้งใจ ในการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร		
9. วิทยากรใช้วิธีการ/ เครื่องมือ วัดผลการเรียนรู้ อย่างไร		
10. อื่น ๆ ระบุ เช่น ความเหมาะสม และ ความสะดวก ของสถานที่จัด การตรงต่อเวลา ของวิทยากร และผู้เรียน เป็นต้น		

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

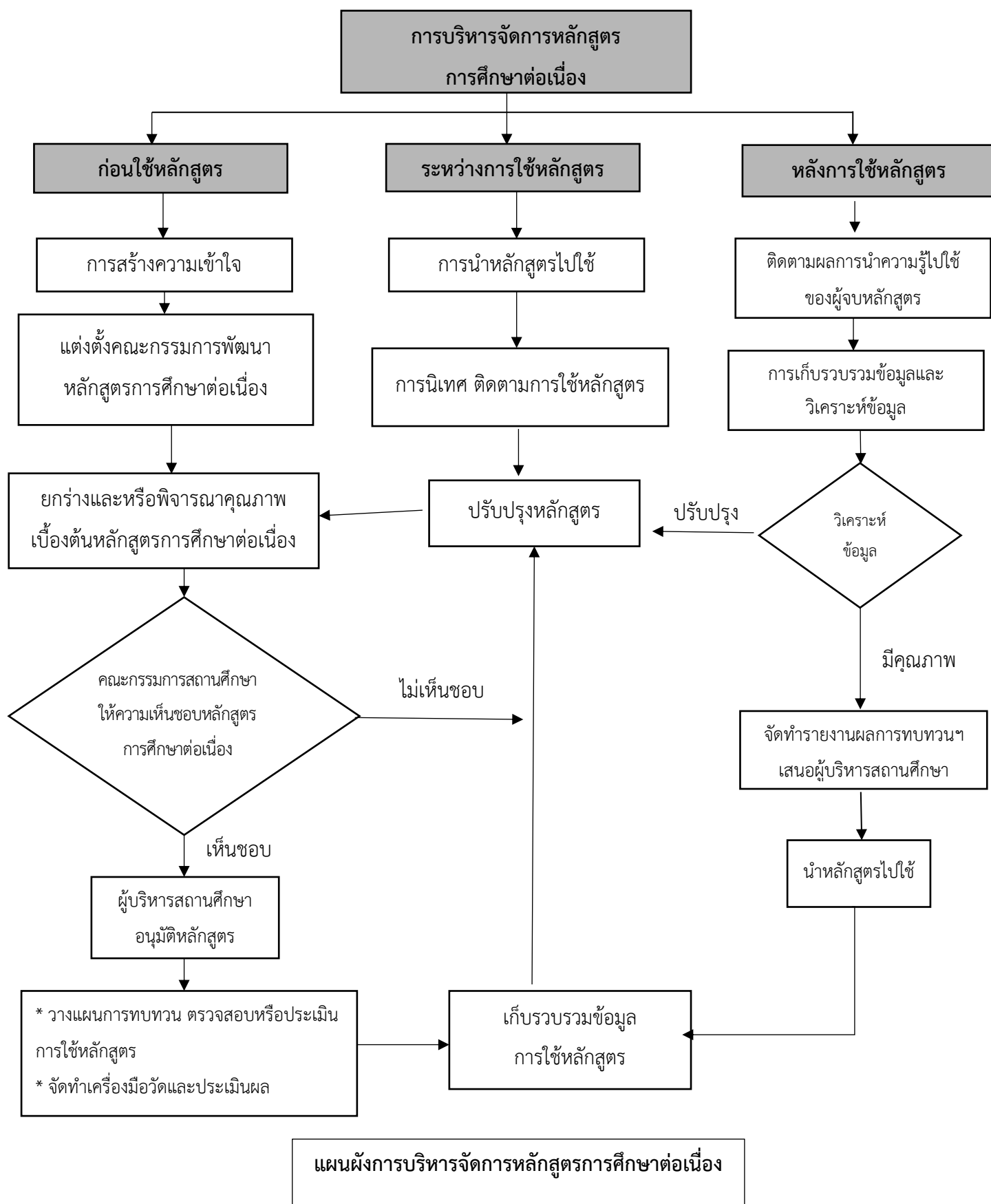
..... ผู้นิเทศ
(.....)
...../...../.....วัน เดือน พ.ศ.
.....เวลา

ระยะที่ 3 หลังใช้หลักสูตร

เมื่อสถานศึกษานำหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้แล้ว สถานศึกษาต้องมีการทบทวน ตรวจสอบหรือประเมินคุณภาพของหลักสูตรหลังใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ตอบสนองสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อติดตามความสำเร็จของการใช้หลักสูตร สำหรับเป็นข้อมูลสะท้อนกลับในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมีความทันสมัย ตอบสนองสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาแล้วในระหว่างใช้หลักสูตร หรือเก็บข้อมูลในระยะหลังใช้หลักสูตร ตามกรอบการประเมินของหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องมาวิเคราะห์ จัดทำเป็นสารสนเทศ และนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในองค์ประกอบต่าง ๆ
2. ปรับปรุงหลักสูตรตามข้อมูลสารสนเทศ
3. จัดทำรายงานผลการทบทวน ตรวจสอบหรือประเมินหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องต่อผู้บริหารสถานศึกษา
4. นำเสนอหลักสูตรที่ปรับปรุงต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ
5. หากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องปรับปรุงหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง แล้วจึงเสนอขอความเห็นชอบและขออนุมัติตามลำดับต่อไป

จากรายละเอียดการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง 3 ระยะดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

บรรณานุกรม

กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรอาชีพเพื่อการมีงานทำ.เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 33/2556.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์,2556.

กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ชุดที่ 1.เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 38/2555 : โรงพิมพ์ สกสศ, 2555.

กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ชุดที่ 2.เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 46/2555 : โรงพิมพ์ สกสศ, 2555.

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) : โรงพิมพ์.กรุงเทพมหานคร, 2561.

ภาคผนวก

แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2561)

ตัวอย่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ตัวอย่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาอาชีพ

หลักสูตรเส้นทางสู่การเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)”

จำนวน 42 ชั่วโมง

ด้านการพัฒนาอาชีพ

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย “Quick Win” 7 วาระเร่งด่วน ได้แก่ ความปลอดภัย ของผู้เรียน หลักสูตรฐานสมรรถนะ บิ๊กดาต้า (Big Data) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศ อาชีวศึกษา การพัฒนา ทักษะทางอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการ เป็นพิเศษ สำนักงาน กศน. จึงได้มีการนำนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2 วาระ สำคัญ คือ การพัฒนาทักษะทางอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิตมาดำเนินการขับเคลื่อน โดยการจัดทำโครงการจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอาชีพ Re - Skill และ Up - Skill จำนวนหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ คือ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทาง เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาและต่อยอด ประกอบอาชีพของตนเอง รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ในชุมชน อันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุมชน ต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลความต้องการในการเรียนรู้ โดยภาพรวมจากในพื้นที่ 77 จังหวัด พบว่า ด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ประกอบกับการประสบปัญหาจากสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ประชาชนโดยเฉพาะคนยุคใหม่จึงมีความสนใจ ในอาชีพการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber) ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการ และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพ จึงมีการจัดทำหลักสูตร เส้นทางสู่การเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)” ขึ้น สำหรับนำไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจ ตามความเหมาะสม

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรเส้นทางสู่การเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)” กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)”
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พัฒนตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ เพื่อการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ

จุดหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดทำวิดีโอหรือวีดิทัศน์ สำหรับนำไปใช้ในการอัปโหลดบนยูทูบ (YouTube)
3. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber) ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการพัฒนาและต่อยอดอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 42 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 15 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 27 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	สามารถอธิบายความหมายของการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	ความหมายของการเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber)	30 นาที	-
2.	เป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	สามารถอธิบายเป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	เป้าหมายของการเป็นยูทูบเบอร์	30 นาที	-
3.	การวางแผนเพื่อจัดทำเนื้อหาคลิปวิดีโอ	สามารถวางแผนเพื่อจัดทำเนื้อหาคลิปวิดีโอ	1. หลักการเลือกเนื้อหา (Content) ที่จะจัดทำคลิปวิดีโอ 2. แนวคิด (Idea) การทำยูทูบปี 2021	1 ชั่วโมง	-
4.	การสร้างคอนเทนต์สำหรับการจัดทำคลิปวิดีโอลงยูทูบ	สามารถสร้างคอนเทนต์สำหรับการจัดทำคลิปวิดีโอลงยูทูบ	1. หัวใจสำคัญของการทำคอนเทนต์สำหรับการจัดทำคลิปวิดีโอลงยูทูบ 2. การหาคอนเทนต์อย่างง่าย	1 ชั่วโมง	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5.	การจัดทำคลิปวิดีโอ ลงยูทูป	1. บอกอุปกรณ์ที่ใช้ใน การทำคลิปวิดีโอลงยูทูป 2. อธิบายขั้นตอนถ่ายวิดีโอ ด้วยมือถือ 3. อธิบายเทคนิคการจัดทำ คลิปวิดีโอให้น่าสนใจ 4. อธิบายเทคนิคการพูด หน้ากล้อง 5. บอกแหล่งคลิปวิดีโอฟรี ที่ไม่มีลิขสิทธิ์ 6. บอกแหล่งรูปภาพที่ไม่มี พื้นหลัง 7. สามารถตัดต่อวิดีโอ ด้วยแอปพลิเคชัน 8. สามารถออกแบบปก คลิปวิดีโอที่น่าสนใจ 9. สามารถจัดทำปก คลิปวิดีโอด้วยแอปพลิเคชัน 10. อธิบายเทคนิคการทำ คลิปวิดีโออย่างต่อเนื่อง	1. อุปกรณ์เบื้องต้นการทำ คลิปวิดีโอลงยูทูป 2. 10 ขั้นตอนถ่ายวิดีโอ ด้วยมือถือ 3. 3 เทคนิคการจัดทำคลิป วิดีโอให้น่าสนใจ 4. 5 เทคนิคการพูดหน้ากล้อง 5. แหล่งคลิปวิดีโอฟรีที่ไม่มี ลิขสิทธิ์ 6. แหล่งรูปภาพที่ไม่มีพื้นหลัง 7. พื้นฐานการตัดต่อคลิปวิดีโอ ด้วยแอปพลิเคชัน 8. การออกแบบปกคลิปวิดีโอ ที่น่าสนใจ 9. การจัดทำปกคลิปวิดีโอ ด้วยแอปพลิเคชัน 10. เทคนิคการทำคลิปวิดีโอ อย่างต่อเนื่อง	7 ชั่วโมง	18 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
6.	การเปิดช่องยูทูป และการอัปโหลดคลิปวิดีโอ	1. สามารถเปิดช่องยูทูป และการอัปโหลดคลิปวิดีโอ 2. สามารถยืนยันตัวตนในช่องยูทูป 3. อธิบายหลักการตั้งชื่อคลิปวิดีโอที่น่าสนใจ 4. สามารถตั้งค่าอัปโหลดยูทูปที่ถูกต้อง 5. สามารถตั้งค่าวิดีโอแนะนำช่องยูทูปที่อัปเดตล่าสุด 6. สามารถใส่ End Screen ท้ายคลิปวิดีโอ 7. อธิบายเทคนิคการเพิ่มผู้ติดตามในช่องยูทูป 8. สามารถตรวจสอบสถิติผู้ชมคลิปวิดีโอในช่องยูทูป 9. อธิบายเทคนิคการเชิญชวนให้ติดตามช่องยูทูป 10. สามารถแก้ไขปัญหาคอมเมนต์เชิงลบ 11. อธิบายแนวทางการเพิ่มผู้ติดตามช่องยูทูป ปี 2021	1. การเปิดช่อง การเปลี่ยนชื่อ และการเพิ่มช่องยูทูป 2. การยืนยันตัวตนในช่องยูทูป 3. หลักการตั้งชื่อคลิปวิดีโอที่น่าสนใจ 4. การตั้งค่าอัปโหลดยูทูปที่ถูกต้อง 5. วิธีการตั้งค่าวิดีโอแนะนำช่องยูทูปที่อัปเดตล่าสุด 6. การเพิ่มยอดวิวด้วย End Screen 7. เทคนิคการเพิ่มผู้ติดตามในช่องยูทูป 8. วิธีการตรวจสอบสถิติผู้ชมคลิปวิดีโอในช่องยูทูป 9. เทคนิคการเชิญชวนให้ติดตามช่องยูทูป 10. การแก้ไขปัญหาคอมเมนต์เชิงลบ 11. 7 แนวทางการเพิ่มผู้ติดตามช่องยูทูป ปี 2021	5 ชั่วโมง	9 ชั่วโมง
รวมจำนวนชั่วโมง				15 ชั่วโมง	27 ชั่วโมง

หมายเหตุ การจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ และรายละเอียดของการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ต้องให้เป็นไปตามกรอบเนื้อหาในแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร

การจัดกระบวนการเรียนรู้

สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมในแต่ละเรื่องภายใต้เส้นทางสู่การเป็น “ยูทูบเบอร์ (YouTuber)” ให้ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง
2. ชี้แจงรายละเอียดจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ กรอบเนื้อหาและระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย
3. จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหรือกิจกรรม หรือทดลองฝึกปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจกำหนดให้ผู้เรียน เรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองเพิ่มเติมได้ โดยให้พิจารณาถึงความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความเหมาะสม
5. ดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากการฝึกปฏิบัติ ชิ้นงาน หรือผลงานที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้

ทั้งนี้ โดยภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- การบรรยาย
- การศึกษาเอกสาร ใบความรู้
- การทำใบงาน
- การศึกษาคลิปวิดีโอ
- การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. บุคคล โดยผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. สื่อเทคโนโลยี เช่น เว็บไซต์ คลิปวิดีโอทั้งในระบบออฟไลน์ และออนไลน์ เป็นต้น
5. สื่อ ในลักษณะที่เป็นอุปกรณ์จริง ของจริง (ถ้ามี ตามสภาพความพร้อม) เช่น โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน ไมโครโฟน กล้องถ่ายวิดีโอ คอมพิวเตอร์หรือนิตบุ๊ก เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด
2. การประเมินจากการฝึกปฏิบัติ ชิ้นงาน หรือผลงาน ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้
 - 2.1 ภาคทฤษฎี สัดส่วนร้อยละ 20
 - 2.1 ภาคปฏิบัติ สัดส่วนร้อยละ 80

ที่มา : <http://pattana.nfe.go.th/quick-win/>

ตัวอย่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาทักษะชีวิต

หลักสูตรการทำน้ำสมุนไพรต้านภัยโควิด

จำนวน 3 ชั่วโมง

ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต

ความเป็นมา

ในสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้กระจายไปทั่วทุกพื้นที่ในช่วงเวลาเกือบ 2 ปีที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนต้องหันมาดูแลสุขภาพตนเองควบคู่กับการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของรัฐบาล ในส่วนของการดูแลสุขภาพ นอกจากการใช้วัคซีนป้องกัน การออกกำลังกาย การปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์สาธารณสุขแล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ อาหารเพื่อสุขภาพ สร้างภูมิคุ้มกันซึ่งมีอยู่หลายชนิด และพืชสมุนไพรที่เป็นที่นิยมและมีสรรพคุณในการสร้างภูมิคุ้มกันที่น่าสนใจชนิดหนึ่ง คือ กระชายขาวที่ทางการแพทย์ได้ทำการวิจัยว่ามีสรรพคุณในการสร้างภูมิคุ้มกัน สุขภาพได้ดีชนิดหนึ่ง ทั้งนี้ กระชายขาวเป็นพืชสมุนไพรที่พบได้ทั่วไปในทุกพื้นที่ สามารถแปรรูปประกอบอาหารได้หลากหลาย การแปรรูปเป็นเครื่องดื่มสมุนไพรจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สนใจได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในการทำน้ำสมุนไพรต้านภัยโควิดจากกระชายขาวของสำนักงาน กศน. มีหลักการดังนี้

1. เป็นการจัดหลักสูตรด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ที่มีความยืดหยุ่นสามารถประยุกต์ใช้กับกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันที่เหมาะสม และสามารถพึ่งพาตนเองได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการดูแลสุขภาพตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สมุนไพรกระชายขาวที่ถูกต้องและปลอดภัย

เป้าหมาย

นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน 3 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชกระชาย	1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระชาย 2. บอกลักษณะทั่วไปและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกระชาย 3. อธิบายความสำคัญของกระชาย	1. ลักษณะทั่วไปของกระชาย 1.1 ชื่อสามัญ 1.2 ชื่ออื่น 1.3 ถิ่นกำเนิด 2. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกระชาย 2.1 ลำต้น 2.2 ใบ 2.3 ดอก 2.4 ราก 3. ความสำคัญของพืชกระชาย 3.1 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข 3.2 ด้านอาหารและการบริโภค	วิทยากรบรรยายพร้อมแจกเอกสารใบความรู้/ให้ดูคลิปวิดีโอ	30 นาที	-
2.	ประโยชน์และสรรพคุณของกระชาย	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และสรรพคุณของกระชาย 2. สามารถอธิบายประโยชน์ สรรพคุณและวิธีใช้ของกระชาย	1. ประโยชน์ของกระชาย 2. สรรพคุณและวิธีใช้ของกระชาย	วิทยากรบรรยายให้ความรู้และมีเอกสารประกอบ	30 นาที	-
	การผลิตน้ำกระชาย	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการผลิตน้ำกระชาย 2. สามารถผลิตน้ำกระชายได้	1. การคัดเลือกวัตถุดิบและวัสดุ/อุปกรณ์ในการผลิตน้ำกระชาย 2. วิธีการผลิตในรูปแบบต่าง ๆ	วิทยากรสาธิตวิธีการทำและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ	-	1.30 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	การใช้/การเก็บรักษา	1. รู้วิธีการบริโภคกระชายได้อย่างถูกต้อง 2. สามารถเก็บรักษาได้อย่างถูกวิธี	1. วิธีการบริโภค 2. วิธีการเก็บรักษาที่ถูกต้อง	1. วิทยากรบรรยายและมีเอกสารประกอบและให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็น 2. วิทยากรร่วมกับผู้เรียนสรุปบทเรียนและแนะนำช่องทางการต่อยอดไปสู่การประกอบอาชีพ	30 นาที	-
รวมจำนวนชั่วโมง					1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. บุคคล/วิทยากร
2. เอกสารใบความรู้
3. สื่อออนไลน์ /คลิปวิดีโอ

การวัดผลประเมินผล

1. แบบทดสอบ
2. การสังเกต
3. การซักถาม
4. การฝึกปฏิบัติ
5. ดูจากผลงาน

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

ตัวอย่างหลักสูตรการจัดการศึกษาต่อเนื่องด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

หลักสูตรการบริหารจัดการขยะในชุมชน

จำนวน 5 ชั่วโมง

ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

ความเป็นมา

ตามที่ สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ได้มีนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2565 ด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการในรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่ การอนุรักษ์พลังงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสถานการณ์ในปัจจุบันประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในรอบที่สามทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก การปลูกพืชผักไว้รับประทานเองในครัวเรือนจะเป็นการลดรายจ่ายให้กับประชาชน และส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณลดความเสี่ยงและป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อีกทางหนึ่งด้วย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้มีโครงการด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม “โครงการบริหารจัดการขยะในชุมชน” ในแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษานำกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ - กิจกรรมบริหารจัดการขยะ - ลดการใช้ทรัพยากรที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผล ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การกำหนดแนวทางจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนทุกระดับ เนื่องจากปัจจุบันในชุมชนมีสถานการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับเรื่องดังกล่าว จึงควรให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานรณรงค์สิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะให้เกิดประสิทธิภาพ

หลักการของหลักสูตร

1. เรียนรู้เรื่องการจัดการขยะตามมาตรการการรณรงค์สิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาขยะในชุมชน ด้วยเงื่อนไขของความรู้ คุณธรรม ความรับผิดชอบ การเสียสละ การประหยัด การปฏิบัติต่อระเบียบและกฎหมายโดยมุ่งหวังให้เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และประเทศชาติ มีทรัพยากรไว้ใช้อย่างสมดุลตลอดไป อันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทุกคนอย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวัสดุแต่ละประเภท การคัดแยกวัสดุ การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ และมีความรู้วิธีการจัดการขยะโดยอาศัยหลัก 5 R ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการจัดการขยะในสังคม และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. เป็นหลักสูตรที่ปลูกฝัง สร้างจิตสำนึก ในการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในการแก้ปัญหาด้วยเงื่อนไขของความรู้คุณธรรม ความรับผิดชอบ การเสียสละ การประหยัด การปฏิบัติต่อระเบียบและกฎหมาย โดยมุ่งหวังให้เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และประเทศชาติ มีทรัพยากรไว้ใช้อย่างสมดุลตลอดไปอันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทุกคนอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน 5 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความรู้เบื้องต้น การบริหารจัดการขยะ	- เพื่อให้มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย - เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ โดยอาศัยหลัก 5 R - เพื่อให้มีความรู้ในการจัดการมลพิษในชุมชน - สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะได้ - สามารถบอกประเภทของขยะได้	- การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน - ประเภทของขยะ - ขยะย่อยสลายหรือมูลฝอยย่อยสลาย - ขยะรีไซเคิลหรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้ - ขยะทั่วไปหรือมูลฝอยทั่วไป - ขยะอันตรายหรือมูลฝอยอันตราย - การคัดแยกโดยอาศัยหลัก 5 R คือ	- วิทยากรให้ความรู้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน - การสร้างจิตสำนึกและวินัยในการจัดการขยะ - วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของขยะ - ขยะย่อยสลายหรือมูลฝอยย่อยสลาย - ขยะรีไซเคิลหรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้	2 ชั่วโมง	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			- Reduce การลดปริมาณขยะโดยลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์สิ้นเปลือง - Reuse การนำมาใช้ เช่น ขวดแก้วกล่องกระดาษ กระดาษพิมพ์หน้าหลังเป็นต้น - Repair การซ่อมแซม แก้ไขสิ่งของต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานต่อได้ - Reject การหลีกเลี่ยงใช้สิ่งที่ก่อให้เกิดมลพิษ - Recycle การแปรรูปและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ โดยนำไปผ่านกระบวนการผลิต - การกำจัดขยะที่ถูกรู้ รวมทั้งการจัดการขยะอันตรายที่เป็นมลพิษในชุมชน	- ขยะทั่วไปหรือมูลฝอยทั่วไป - ขยะอันตรายหรือมูลฝอยอันตราย - วิทยาการให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะการจัดการมลพิษ การสร้างสังคมสีเขียวและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะ - วิทยาการอธิบายการจัดการขยะโดยอาศัยหลัก 5 R		

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.	วิธีการคัดแยกขยะและการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชน	1. เพื่อให้สามารถอธิบายวิธีการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ ได้ 2. สามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการคัดแยกขยะได้ 3. บอกถึงขั้นตอนและสามารถปฏิบัติการคัดแยกขยะได้ 4. ให้คำแนะนำวิธีการคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้องได้ 5. เพื่อให้มีความรู้มีทักษะในการจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้, กลับมาใช้ไม่ได้, ขยะพิษ, ขยะเศษอาหารในครัวเรือนได้	1. วัสดุ อุปกรณ์ ในการคัดแยกขยะ 2. ขั้นตอนของการคัดแยกขยะ และสามารถปฏิบัติการการคัดแยกขยะได้ 3. ให้คำแนะนำในการคัดแยกขยะ 4. ให้ความรู้ในการจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้, กลับมาใช้ไม่ได้, ขยะพิษ, ขยะเศษอาหารในครัวเรือน	- อบรม/บรรยายให้ความรู้ในการจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้, กลับมาใช้ไม่ได้, ขยะพิษ, ขยะเศษอาหารในครัวเรือน - สาธิตวิธีการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ - ฝึกปฏิบัติในการคัดแยกขยะและการจัดการขยะ	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง
รวมจำนวนชั่วโมง					3 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้/ ใบความรู้
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน/ วิทยาการ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินผลสังเกตระหว่างอบรมและหลังการอบรม
2. แบบประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเข้าอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

คำสั่ง
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ด้านการพัฒนาอาชีพของสถานศึกษา

คำสั่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ที่ ๒๔๒/๒๕๖๕
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ด้านการพัฒนาอาชีพของสถานศึกษา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชนในระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ทันที พร้อมทั้งให้มีการพัฒนาระบบคลังหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง) เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย

เพื่อให้การจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะอาชีพและการมีงานทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือต่อยอดอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต ตลอดจนพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางและการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. ประกอบด้วย

๑.๑ นายวัลลพ สงวนนาม	เลขาธิการ กศน.
๑.๒ นายประยัด ทองทา	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร
๑.๓ นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ
	กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน

อำนาจหน้าที่ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแนวทางพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน.

๒. คณะทำงาน...

๒. คณะทำงาน กำกับ ติดตาม การจัดทำหลักสูตร

๒.๑ นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน
๒.๒ นายนรา เหล่าวิเชียร	ที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษา ตามโครงการพระราชดำริและเขตพื้นที่สูง
๒.๓ นายประยัด ทองทา	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร
๒.๔ นางเอี่ยมพร สุเมธวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
๒.๕ นางศุทธิณี งามเขตต์	ข้าราชการบำนาญ

อำนาจหน้าที่ กำหนดกรอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. ให้คำปรึกษา คำแนะนำ กำกับติดตามการพัฒนาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. และการรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. คณะทำงานจัดทำแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน.

ประกอบด้วย

๓.๑ นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร ประธานคณะทำงาน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน	
๓.๒ นายนรา เหล่าวิเชียร	ที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษาตาม โครงการพระราชดำริและเขตพื้นที่สูง	คณะทำงาน
๓.๓ นางเอี่ยมพร สุเมธวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๓.๔ นางศุทธิณี งามเขตต์	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๓.๕ นางสาวพัชรา จงไกรย	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๓.๖ นางกฤษณา จินตาคม	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๓.๗ นางพรรณทิพา ชินชัชวาล	ข้าราชการบำนาญ	คณะทำงาน
๓.๘ นางสาวพรพรรณ นาคปานเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนนทบุรี	คณะทำงาน
๓.๙ นางวิบูลผล พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดปทุมธานี	คณะทำงาน
๓.๑๐ นางอุมาภรณ์ มโนภิรมย์	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	คณะทำงาน

๓.๑๑ นางสาวไพจิตร...

๓.๑๑ นางสาวไพจิตร คงแก้ว	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	คณะทำงาน
๓.๑๒ นางสาวพนัธิภา ประวาสสุข	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ	คณะทำงาน
๓.๑๓ นางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	คณะทำงาน
๓.๑๔ นายเทวัญ จันทเขต	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ	คณะทำงาน
๓.๑๕ นางสาวสุภาพร บุญมา	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนสุรินทร์	คณะทำงาน
๓.๑๖ นางบุษบา มาลินีกุล	ครูชำนาญการพิเศษ สถานบัน กศน. ภาคเหนือ	คณะทำงาน
๓.๑๗ นางสาวอรุณโรจน์ ทองงาม	ครูชำนาญการพิเศษ สถานบัน กศน. ภาคกลาง	คณะทำงาน
๓.๑๘ นางสาวดารัตน์ คำมูลใจ	ครูชำนาญการ กศน. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	คณะทำงาน
๓.๑๙ นายเชวงศักดิ์ นวลพุดชา	ครู คศ.๑ กศน. อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร	คณะทำงาน
๓.๒๐ นางสาวลัดดาวัลย์ ศรีจันทร์	ครู คศ.๑ กศน. อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี	คณะทำงาน
๓.๒๑ นางสาวนันท์นภัส ไชยสวัสดิ์	ครู กศน.ตำบลเวียง กศน. อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
๓.๒๒ นายทศพล ราชเดิม	กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษา และเครือข่าย	คณะทำงาน
๓.๒๓ นางนุสรรา สกลนุกกรกิจ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๓.๒๔ นางสาวเบญจวรรณ อำไพศรี	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๓.๒๕ นางเยาวรัตน์ ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน

๓.๒๖ นางสาวชนัญชิตา...

๓.๒๖ นางสาวชนัญชิตา สยานันท์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการ
๓.๒๗ นางสาวทิพวรรณ วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการ
๓.๒๘ นายจตุรงค์ ทองดารา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการ
๓.๒๙ นางสาวสุกัญญา กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการ
๓.๓๐ นายธานี เครืออยู่	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการและ เลขาธิการ
๓.๓๑ นางวรรณิ ศิริศิริวรรณกุล	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ
๓.๓๒ นายวสันต์ อินทะ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ
๓.๓๓ นางสาวหทัยมาตา ดิฐประวรรณ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ
๓.๓๔ นางสาวกัญญาณัฐ กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ

อำนาจหน้าที่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนา จัดทำการจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
ต่อเนื่องของสำนักงาน กศน. ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๔. คณะทำงานพัฒนาระบบคลังหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ประกอบด้วย

๔.๑ นางเอี่ยมพร สุเมธวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา	ประธานคณะกรรมการ
๔.๒ นายกำจร หัดไทย	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร	คณะกรรมการ
๔.๓ นายศาทพรพงษ์ สงวนสินวัฒนา	ครู กศน.อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี	คณะกรรมการ
๔.๔ นายเฉลิมพล อินตะเสน	เจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบัน กศน.ภาคเหนือ	คณะกรรมการ
๔.๕ นายธนัญชัย จัยมี	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงาน กศน.จังหวัดเพชรบุรี	คณะกรรมการ
๔.๖ นายสุรศักดิ์ เปรี๊ยะเชกู่	นักวิชาการศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัดตาก	คณะกรรมการ

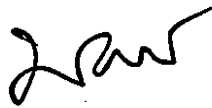
๔.๗ นายธานี...

๔.๗ นายธานี เครืออยู่	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ	คณะกรรมการและ เลขานุการ
๔.๘ นายสันต์ อินทะ	นักจัดการงานทั่วไป	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔.๙ นางสาวหทัยมาดา ดิฐประวรรณ	นักวิชาการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔.๑๐ นางสาวกัญญาณัฐ กุลเลิศพิทยา	นักวิชาการศึกษา	คณะกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาระบบคลังหลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายวิมลพ สงวนนาม)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รักษาราชการแทนเลขาธิการ กศน.

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

รายชื่อผู้ร่วมประชุมเพื่อจัดทำ (ร่าง) แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน.
ระหว่างวันที่ 30 มีนาคม - 1 เมษายน 2565 ณ โรงแรมเดอไพร์ม รางน้ำ กรุงเทพมหานคร

1. นายชัยพัฒน์	พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน
2. นายนรา	เหล่าวิชยา	ที่ปรึกษาด้านการจัดการศึกษา ตามโครงการพระราชดำริและเขตพื้นที่สูง
3. นางเอี่ยมพร	สุเมธวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
4. นางศุทธิณี	งามเขตต์	ข้าราชการบำนาญ
5. นางพรรณทิพา	ชินชัชวาล	ข้าราชการบำนาญ
6. นางสาวพัชรา	จงไกรย	ข้าราชการบำนาญ
7. นางกฤษณา	จินตาคม	ข้าราชการบำนาญ
8. นางสาวอรุณโรจน์	ทองงาม	สถาบัน กศน. ภาคกลาง
9. นางสุพรรณพร	นาคปานเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนนทบุรี
10. นางวิบูลผล	พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดปทุมธานี
11. นางอุมาภรณ์	มโนภิรมย์	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอยะยอ จังหวัดตรัง
12. นางสาวไพจิตร	คงแก้ว	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
13. นางสาวพันธิภา	ประवासุข	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ
14. นายเทวัญ	จันทเขต	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ
15. นางสาวฉันทลักษณ์	ศรีผา	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
16. นางสาวสุภาพร	บุญมา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดน จังหวัดสุรินทร์
17. นางสุภารัตน์	คำมูลใจ	กศน. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
18. นายเชวงศักดิ์	นวลพุดชา	กศน. อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
19. นางสาวลัดดาวัลย์	ศรีจันทร์	กศน. อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
20. นางสาวนันท์นภัส	ไชยสวัสดิ์	กศน. ตำบลเวียง กศน. อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
21. นายทศพล	ราชเดิม	กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย

22. นางนุสรุา ...

22. นางนุสรรา	สกลนุกรกิจ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
23. นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
24. นางเยาวรัตน์	ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
25. นางสาวชนัญชิตา	สยามันท์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
26. นายธานี	เครืออยู่	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
27. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
28. นายจตุรงค์	ทองดารา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
29. นางสุกัญญา	กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
30. นางวรรณิ	ศรีศิริวรรณกุล	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
31. นางสาวหทัยมาตา	ดิฐประวรรณ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
32. นางสาวกัญญาณัฐ	กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
33. นายวสันต์	อินทะ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

รายชื่อผู้ร่วมประชุมปฏิบัติการบรรณาธิการแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงาน กศน.
ระหว่างวันที่ 4 กรกฎาคม - 5 กรกฎาคม 2565 ณ โรงแรมไอบิส สไตล์ กรุงเทพ รัชดา

1. นายคมกฤช	จันทร์ขจร	รองเลขาธิการ กศน.
2. นางเอี่ยมพร	สุเมธวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. นางนวลพรรณ	ศาสตร์เวช	ข้าราชการบำนาญ
4. นางนฤมล	อันตะริกานนท์	ข้าราชการบำนาญ
5. นางสาวอรุณโรจน์	ทองงาม	สถาบัน กศน. ภาคกลาง
6. นางสาวสมพร	เอี่ยมสำอาน	สำนักงาน กศน. จังหวัดลำปาง
7. นางสาวไพจิตร	คงแก้ว	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
8. นางสาวพันธิภา	ประवासุข	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ
9. นางสาวฉันทลักษณ์	ศรีผา	ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
10. นางสาวจรรยา	สิงห์ทอง	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม วิทยาลัยสงฆ์ราชมรรคาวิทยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี
11. นางสุภารัตน์	คำมูลใจ	กศน. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
12. นายเชวงศักดิ์	นวลพุดชา	กศน. อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
13. นางสาวนันทน์ภัส	ไชยสวัสดิ์	กศน. ตำบลเวียง กศน. อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
14. นายทศพล	ราชเดิม	กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย
15. นางนุสร	สกลนุกรกิจ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
16. นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
17. นางเยาวรัตน์	ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
18. นางสาวชนัญชิตา	สยามันท์	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
19. นายธานี	เครืออยู่	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
20. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
21. นายจตุรงค์	ทองดารา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

22. นางสุกัญญา ...

22. นางสาวกัญญา	กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
23. นางสาวหทัยมาตา	ดิฐประวรรณ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
24. นางสาวกัญญาณัฐ	กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
25. นายวสันต์	อินทะ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

1. นายวัลลพ	สงวนนาม	เลขาธิการ กศน.
2. นายคมกฤช	จันทร์ขจร	รองเลขาธิการ กศน.
3. นายชัยพัฒน์	พันธุ์วัฒนสกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน

คณะผู้จัดทำ

1. นางเอี่ยมพร	สุเมธาวัดนะ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
2. นายธานี	เครืออยู่	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
4. นายคณพล	วิจิษณุกุล	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
5. นางสาวหทัยมาดา	ดิฐประวรรณ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
6. นายวสันต์	อินทะ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
7. นางสาวกัญญาณัฐ	กุลเลิศพิทยา	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คณะบรรณาธิการ

1. นางเอี่ยมพร	สุเมธาวัดนะ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
2. นายธานี	เครืออยู่	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาวหทัยมาดา	ดิฐประวรรณ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ผู้ออกแบบปก

นายวสันต์	อินทะ	กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
-----------	-------	------------------------------------

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มงานพัฒนาการจัดการศึกษา
กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงาน กศน.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

